

VERSLAG WERKCONFERENTIE VERBINDING ONDERWIJS EN JEUGDZORG | BREDA EN OMGEVING

HIER BEN IK!

Onderwijs | Kinderopvang | Zorg | Jeugdhulp
met andere
ogen

Kinderen in onze regio ontspannen en inclusiever laten opgroeien: het is een complexe opgave waar we met elkaar voor staan. Tijdens de tweede editie van de werkconferentie Verbinding Onderwijs en Jeugdzorg op 7 juni 2023 gingen we met elkaar in gesprek over hoe we deze opgave gaan volbrengen. Dankzij de waardevolle bijdragen van Klaas Koelewijn, ervaringsdeskundige Eva van Raaij en Met Andere Ogen hebben we wederom belangrijke lessen opgehaald over het belang van een goede – en andere – samenwerking.

De complexe opgave van inclusiever opgroeien: 'We zijn er nog niet'

Een op de zeven leerlingen maakt gebruik van jeugdhulp, ondanks het einddoel van inclusiever opgroeien. Directeur samenwerkingsverband PO de Kempen en dagvoorzitter Klaas Koelewijn benadrukte hiermee nog maar eens hoe complex de opgave is waar we voor staan: 'Het einddoel is het creëren van een opvang/onderwijs/zorgcontinuüm waarbinnen kinderen, opvang, onderwijs en zorg krijgen die aansluit op hun behoeften op een plek waar zij zich veilig voelen en verder kunnen ontwikkelen. Maar zover zijn we echter nog niet.' Klaas onderstreepte verder dat maatschappelijke vraagstukken steeds complexer worden en dat deze niet meer door één persoon of één organisatie zijn op te lossen. Dit betekent dat we samen maatschappelijke waarden creëren. 'Samenwerken is niet vrijblijvend, maar soms wel heel spannend'.

Anders samenwerken: anders organiseren en anders opleiden

Maar hoe gaan we dat doen? In het filmpje van algemeen directeur VNG Leonard Geluk licht hij toe hoe we anders kunnen samenwerken door anders te organiseren en anders op te leiden:

1. Anders samenwerken

- Interprofessioneel samenwerken stimuleren door gezamenlijke verantwoordelijk voor een sterke pedagogische basis beter te combineren met onze eigen wettelijke verantwoordelijkheid voor onderwijs, opvang, jeugd en goed werkgeverschap.

2. Anders organiseren

- Samen leren: zorgen voor een systematische verbetercultuur die wij helpen organiseren en faciliteren;
- Collectiveren: groeps- en contextgerichte aanpakken stimuleren door collectieve financiering vanuit een gezamenlijk pedagogische visie te organiseren;
- Integraal personeelsbeleid: interprofessioneel samenwerken stimuleren door integraal personeelsbeleid, de beste mensen op de kwetsbaarste plekken in te zetten en pedagogen te betrekken bij besluitvorming;
- Slimme inrichting van de fysieke ruimte: zorgen voor een integraal voorzieningenplan voor jeugdigen van - 9 maanden tot 27 jaar.

3. Anders opleiden

- In gesprek met de opleidingen om anders opleiden en professionaliseren concreet te maken én alvast te starten op scholen, in wijken en in regio's.

Tips van een ervaringsdeskundige jongere: 'Meer aandacht voor het kind'

Ervaringsdeskundige en bestuurslid bij de nationale jeugdraad (NJR) Eva van Raaij nam ons mee in haar persoonlijke verhaal: ze paste niet in de mal van het huidige onderwijssysteem en had behoefte aan andere manieren van leren, waarbij haar talenten tot hun recht kwamen. Haar middelbare school heeft haar die ruimte gegeven. Wat had Eva nodig? Vertrouwen, autonomie en gezien en gehoord worden. Dit heeft ertoe geleid dat Eva weer gelukkig kon zijn, haar leerresultaten verbeterden en zij weer geactiveerd werd op diverse terreinen. De volgende tips heeft Eva ons meegegeven:

- Zie kinderen en luister naar kinderen;
- Let op de persoonlijke ontwikkeling van kinderen en pas je daarop aan;
- Heb meer aandacht voor het individu; dit kan al in een mentorles.

De dialoog aangaan: 'Laat geen kind achter'

Vera Naber, netwerkregisseur van Met Andere Ogen, introduceerde het dialooginstrument 'Laat geen kind achter'. Ook vertelde ze ons meer over Met Andere Ogen: een netwerk van partners uit onderwijs, opvang, zorg en jeugdhulp die door middel van het versterken van de samenwerking en het delen van oplossingen en goede voorbeelden, willen bijdragen aan het vergroten van de ontwikkelkansen van kinderen.

Over dialooginstrument 'Laat geen kind achter'

'Laat geen kind achter' is een dialooginstrument ontwikkeld door een denktank van Met Andere Ogen. Het is een uitnodiging om mee te praten over een ánder verhaal voor onderwijs en jeugd. Dit instrument is het resultaat van gesprekken tussen jongeren, ouders, en professionals zoals leerkrachten, wetenschappers en bestuurders. Het doel van deze gesprekken was om te onderzoeken hoe we kunnen werken aan een nieuw pedagogisch ecosysteem voor alle jongeren. Het dialooginstrument bestaat uit vier elementen en bevat vijf essentiële vragen per element, die kunnen helpen bij het voeren van het gesprek.

Ook gingen we met elkaar in groepjes in gesprek over de 4 elementen uit het dialooginstrument. En dat leverde waardevolle opbrengsten op:

Element 1. Inclusieve voedingsbodem

De basis onder alles is volgens ons een cultuur van inclusie: iedereen doet mee! Ieder kind is van even grote waarde en hoort erbij.

- Organiseer ontmoeting met uitwisseling over en weer heb daarbij ook oog voor ouders;
- Ontdek je talent! Elk kind verdient een opleiding die past;
- Diploma's op basis van kwaliteiten;
 - o Werkgevers warm maken voor kwaliteiten/vaardigheden i.p.v. taal/reken diploma's;
 - o Competentiediploma/paspoort;
- Kinderen bewust maken van eigen kwaliteiten en dat ze elkaar nodig hebben;
- Zorg voor een heldere definitie van inclusief. Hoe breed maak je het?;
- 'Inclusief' is een opgave voor de samenleving niet alleen voor onderwijs.

Element 2. Pedagogisch ecosysteem

Het 'ecosysteem' staat voor het zichtbare en onzichtbare netwerk van stromen en stroompjes waarmee alles met alles verbonden en van voeding wordt voorzien. Ook de wereld van onderwijs en zorg zit zo in elkaar: samen vormen we één groot ecosysteem.

- Ga over de muren van je eigen organisatie. 'Het maakt voor het kind, de jongere of het gezin niet uit wie ondersteunt, helpt, of er is; als iemand dit maar doet';
- Samenwerken kost tijd, neem die tijd en zorg voor verbinding. Maak verbinding!;
- Ken je regio, ken je wijk, ken je samenwerkingspartners;
- 'Wat heb je SAMEN te bieden?';
- Werk in korte lijnen, laagdrempelig samen met die ondersteuners, hulpverleners die

aansluiten bij wat jouw opvang, onderwijslocatie past of nodig heeft (wat zijn jouw thema's waarop ondersteuning gevraagd wordt?);

- Richt ouder-/kind steunpunten in op scholen voor laagdrempelige hulpverlening.

Element 3. De leer- en ontwikkelomgeving van 0-23-jarigen

De omgeving waarin kinderen opgroeien, leren en tot ontwikkeling komen, is de leer- en ontwikkelomgeving.

- Betrek jongeren bij de omgeving door middel van bijvoorbeeld een leerlingenraad/jongerenraad;
- Durf risico's te nemen door 'andere partijen' in 'je eigen gebouw' toe te laten;
- Ga in gesprek met alle betrokkenen;
- Richt de ruimte zo in dat er ruimte is voor eigenaarschap en verantwoordelijkheid;
- Maak gebruik van de faciliteiten buiten de eigen omgeving en expertise.

Element 4. "Hier ben ik!"

Zonder positieve aandacht, zonder liefde en zingeving geen menswaardig bestaan. Daar gaat het tenslotte om: dat ieder kind, ieder mens, zich gezien weet, in het licht mag staan, zich ontwikkelen kan tot een volwaardig mens met een menswaardig bestaan.

- Durf je 'out of the box' te gedragen om het belang van kinderen centraal te stellen;
- Benut de mogelijkheid om hulp te vragen aan zorgpartners;
- In opleidingen is meer aandacht nodig voor de mentale gezondheid van kinderen/jongeren en voor andere onderwijsmethoden.

Opgehaalde parels

De belangrijkste parels die we tijdens de conferentie ophaalden op een rij:

1. Inclusieve voedingsbodem:
Elk kind heeft het recht om gehoord, gezien, erkend en gewaardeerd te worden;
2. Pedagogisch ecosysteem:
Je doet alles samen: Ouder, Kind, School, Zorg & Ondersteuning;
3. De leer- en ontwikkelomgeving van 0-23-jarigen:
Waarom doen we deze sessies niet MET kinderen en jongeren?;
4. "Hier ben ik!":
Opleiding docenten anders inrichten → meer gericht op talentontwikkeling en mentale weerbaarheid. Wat kan je goed, waar word je blij van?

Hoe verder? DOEN!

Voor deze tweede editie hebben Sterk Huis, Surplus, GGZ Breburg, de GGD West-Brabant en de Gemeente Breda de handen ineengeslagen om de verbinding tussen onderwijs en jeugdzorg te versterken. Op 16 januari heeft een eerste werkconferentie plaatsgevonden waarbij deze partners met onderwijs en gemeenten uit de regio Breda in gesprek gingen over waar ze samen naartoe willen en waarin ze elkaar kunnen ondersteunen.

De derde editie van de werkconferentie Verbinding Onderwijs en Jeugdzorg mag wat de aanwezigen betreft in het teken staan van DOEN. De organisatie heeft het stokje overgedragen aan Sjon van de Waal, Simone Mante en Anneke Oonincx.

Ben je ook werkzaam in deze regio en wil je je aansluiten? Meld je dan bij één van de organisatoren. Heb je in de tussentijd een goed en snel uitvoerbaar idee? Laat het ons weten! Dan ontdekken we samen of we een concrete actie, met behulp van de werkconferenties, kunnen ontwikkelen.

Wil jij ook in gesprek over een ander verhaal voor onderwijs en zorg? Download dan [hier](#) het dialooginstrument en de bijbehorende handreiking.

Organisatie

Marleen Bakker	Sectormanager GGD West-Brabant
Marieke Richters	Projectleider Jeugd, afdeling Beleid & Projecten / Uitvoerend OZA-makelaar Gemeente Breda
Anja Hartmans	Manager Surplus Welzijn
Ilse van Gompel	Clustermanager Sterk Huis
Eva van Raaij	Ervaringsdeskundige en bestuurslid Nederlandse Jeugdraad
Klaas Koelewijn	Directeur samenwerkingsverband PO de Kempen
Vera Naber	Netwerkgeregisseur Met Andere Ogen
Jazz van Strijland	Programma adviseur Met Andere Ogen

onderwijs | kinderopvang | zorg | jeugdhulp

met andere
ogen

netwerkmetaanandereogen.nl

metandereogen@vng.nl